

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

**HOTĂRĂREA NR. 306
din 13.05.2008**

Dosar nr.: 3A/2007

Petiția nr.: autosesizare nr. 5172 din data 16.05.2007

Reclamat: Grădinița din comuna Acâș, Grădinița din Orașul Arduș, Grădinița din comuna Apa, Școala cu clasele I-VIII și Grădinița din localitatea Cidreag, Grădinița din comuna Dorolț, Grădinița din localitatea Terebești

Obiect: separarea copiilor de etnie romă față de majoritari în diferite structuri de învățământ (grădinițe și școli)

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petenților

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1. Grădinița din comuna Acâș cu sediul în str. Mihăeni, nr.402, comuna Acâș, județul Satu Mare

I.2.2. Grădinița din Orașul Arduș cu sediul în str. Ștefan cel Mare, nr.64, Arduș, județul Satu Mare

I.2.3. Grădinița din comuna Apa cu sediul în str. Principală, nr.42, comuna Apa, județul Satu Mare

I.2.4. Școala cu clasele I-VIII și grădinița din localitatea Cidreag cu sediul în comuna Porumbesti, județul Satu Mare

I.2.5. Grădinița din comuna Dorolț cu sediul în str. Principală, nr. 3, Dorolț, județul Satu Mare

I.2.6. Grădinița din localitatea Terebești cu sediul în str. Principală, nr. 50, comuna Apa, județul Satu Mare

II. Obiectul sesizării

2.1. Prin autosesizarea înregistrată cu nr. 5172 din 16.05.2007 sunt semnalate cazuri de discriminare privind segregarea școlară în grădinițele și școlile generale din localitățile Acâș, Arduș, Apa, Cidreag, Dorolț, Terebești.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Prin adresa cu nr. 5173 din 16.05.2007, dl. I H , membru în Colegiul Director al C.N.C.D., a formulat notă de autosesizare cu privire la segregarea școlară existentă în școli și grădinițe din județul Satu Mare, indicând faptul că, în speță, copii romi sunt separați de copii neromi.

IV. Procedura de citare

4.1. Urmare autosesizării înregistrate sub nr. 5172 din 16.05.2007, Colegiul Director a solicitat punctul de vedere cu privire la obiectul petiției, instituțiilor școlare în cauză.

4.2. Astfel, prin adresele înregistrate cu nr. 19474/19.12.2007, nr. 19475/19.12.2007, nr. 19476/19.12.2007, nr. 19477/19.12.2007, nr. 19478/19.12.2007 și nr. 19479/19.12.2007 s-a solicitat punctul de vedere al Inspectoratului Școlar Județean Satu Mare, precum și al grădinițelor din localitățile Acâș, Apa, Ardud, Dorolț, Terebești.

4.3. Prin adresele înregistrate cu nr. 780/10.01.2008, nr. 1234/15.01.2008, nr.500/08.01.2008, nr.1504/21.01.2008, nr.1614/22.01.2008 și nr.139/04.02.2008 reclamații au transmis punctul lor de vedere.

4.4. Prin adresa înregistrată cu nr. 3413 din 27.02.2008, reclamații au depus la dosar un raport comprehensiv privind situația segregării școlare din localitățile din județul Satu Mare.

4.5. De asemenea, în vederea soluționării autosesizării s-a dispus efectuarea de investigații. La data de 6.12.2007, o echipă de investigații din cadrul C.N.C.D. s-a deplasat în jud. Satu Mare la sediile instituțiilor indicate în autosesizare.

4.6. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4.7. Prin adresele înregistrate cu nr.2213/04.02.2008, nr.2214/04.02.2008, nr. 2215/04.02.2008, nr. 2216/04.02.2008, nr. 2217/04.02.2008 și nr. 218/04.02.2008 au fost citați reclamații, prin reprezentant.

4.8. Reclamații au fost citați pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 26.02.2008. La termen reclamații nu s-au prezentat.

V. Susținerile reclamațiilor

Susținerile Inspectoratului Școlar Județean Satu Mare

5.1.1. Inspectoratul Școlar Județean Satu Mare a depus punct de vedere scris, înscrisuri și rapoarte detaliate privind situația instituțiilor menționate în nota de autosesizare. În susținere depune Raport privind situația segregării școlare din județul Satu Mare și arată că, la nivelul inspectoratului, încă din data de

24.11.2006 s-a constituit Comisia Județeană de Desegregare din care fac parte și reprezentanți ai ONG-urilor române.

5.1.2. Inspectoratul consideră că fenomenul desegregării este un proces care durează în timp, însă cu toate acestea, în Graficul de inspecții în teritoriu au fost incluse inspecții care verifică pe plan local implementarea planului județean de desegregare și cercetează eventuale cazuri de discriminare.

5.1.3. De asemenea arată că a fost implementat O.M.E.C.T. nr. 1540/19.07.2007 la nivel județean și la nivelul fiecărei instituții de învățământ. În același sens, a fost accesat proiectul PHARE "Acces la educație pentru grupurile dezavantajate" și în cazul selectării școlilor pilot primul criteriu a fost desegregarea școlară și principiul „nu pentru romi și împreună cu romii”.

Sușinerile Școlii cu clasele I-VIII Acâș

5.2.1. Reprezentantul școlii susține că numărul total de copii din învățământul preșcolar este de 62, din care 24 sunt de etnie romă, dar naționalitate maghiară, 25 de naționalitate maghiară, 13 de naționalitate română.

5.2.2. De asemenea, reprezentantul școlii susține că sunt 3 grupe combinate și anume: - la secția română este o grupă formată din 13 copii de naționalitate română și 7 copii de naționalitate maghiară (părinții romi nu manifestă dorința de a-și înscrie copiii la secția română);- la secția maghiară este o grupă cu 18 copii de naționalitate maghiară și 7 de etnie romă/naționalitate maghiară și o grupă formată din 15 copii de etnie romă/naționalitate maghiară.

5.2.3. Școala din Acâș arată că a participat la un număr mare de cursuri privind "acces la educație pentru grupurile dezavantajate" în perioada 2001-2007. În anul 2006 școala a participat la proiectul PHARE, iar în anul 2007 a câștigat acest program.

5.2.4. Totodată, Școala Acâș arată că, în prezent desfășoară activități educative multiculturale și este prevăzut în bugetul proiectului amenajarea unei săli de grupă în grădinița din centrul comunei în care vor funcționa grupe mixte, cu copii de diferite etnii.

Sușinerile Grădiniței cu Program Prolungit Ardu

5.3.1. După cum reiese din repartitia pe grupe (tabel atașat la dosar), cei mai mulți copii romi frecventează Grădinița cu program prelungit, care își desfășoară activitatea în nou înființatul Complex Educativ Integretto, patronat de Organizația Caritas Satu Mare.

5.3.2. Pentru ca toți copiii să se bucure de un tratament egal în educație și să se evite fenomenul de segregare școlară a copiilor, GPP Ardu și-a propus următoarele măsuri:

- stabilirea de grupe eterogene pentru copii la nivelul învățământului preșcolar și la toate nivelurile de educație de la semiinternat ;
- utilizarea în comun a spațiilor și a tuturor facilităților ;

- activități suplimentare desfășurate de psihologul unității ;
- încadrarea unității cu personal calificat pentru asigurarea unui climat educațional corespunzător pentru un mediu multietnic ;
- încadrarea strategiilor incluzive și a metodelor de învățământ interactive în practica educațională pentru dezvoltarea capacităților cognitive, sociale, motrice, artistice, afective necesare formării autonomiei și independenței copilului în relațiile cu cei din jur ;
- atitudine pozitivă de acceptare a copiilor cu cerințe speciale și evitarea etichetărilor din partea cadrelor didactice și a colegilor din grupă ;
- încurajarea participării copiilor romi la grădinițe prin activități cu părinții prin proiectul Educați așa, activități demonstrative pentru părinți, păstrarea unei legături strânse cu părinții prin vizite la domiciliu, organizarea unor evenimente speciale pentru părinți cum ar fi carnaval, 8 martie, etc ;
- creșterea conștientizării comunității romi cu privire la calitatea educației în grupele eterogene și implicarea părinților în procesul decizional la nivelul unității ;
- sprijin extracurricular pentru cei aflați în dificultate ;
- campanie de sensibilizare a comunității largite a orașului Ardud.

Sușinerile Grădiniței cu Program Normal Apa

5.4.1. În unitatea școlară din localitatea Apa a funcționat o grupă combinată tip Caritas, care era sponsorizată de către Organizația Caritas Satu Mare cu supliment de hrană pentru micul dejun. Datorită faptului că această facilitate era numai pentru copiii de etnie romă, ceilalți copii de naționalitate română și maghiară nu beneficiau de acest supliment, conducerea a fost nevoită să-i organizeze pe copii într-o grupă pentru a beneficia de acest supliment de hrană.

5.4.2. Începând cu anul școlar 2006-2007 Organizația Caritas Satu Mare nu a mai acordat acest supliment de hrană copiilor de etnie romă, și drept urmare copiii romi au fost repartizați pe grupe după nivele de vârstă.

5.4.4. La GPN comuna Apa, în anul școlar 2007-2008 au fost înscriși un număr de 133 de copii din care: 52 copii de etnie romă, 71 copii români și 10 copii maghiari.

5.4.5. Grădinița cu Program Normal apa este organizată în 5 grupe relativ omogene în felul următor:

- grupa mică cu un număr de 29 copii, din care 12 copii de etnie romă, 15 copii români și 2 copii maghiari ;
- grupa mijlocie cu un număr total de 26 de copii, din care 12 copii de etnie romă, 13 copii români și un copil maghiar ;
- grupa mare cu un număr total de 25 de copii, din care 5 copii de etnie romă, 16 copii români și 4 copii maghiari ;
- grupa premergătoare cu un număr total de 23 de copii, din care 5 copii de etnie romă, 17 copii români și 1 copil maghiar ;
- grupa combinată; mare-premergătoare cu un număr total de 30 de copii, din care 18 copii de etnie romă, 10 copii români și 2 copii maghiari.

5.4.6. Conducerea Grădiniței precizează că, întreg colectivul de educatoare sunt titulare, cadre care se implică în tot ce apare nou în legislația de învățământ, participă la toate perfecționările organizate de către C.C.D. sau de către ISJ Satu Mare.

5.4.7. De asemenea, G.P.N. Apa depune la dosar un plan de măsuri pentru perioada semestrului II al anului școlar 2007-2008, privind desegregarea.

Susținerile Școlii cu clasele I-VIII Porumbești

5.5.1. Școala Cidreag este structura Școlii cu clasele I-VIII Porumbești. În cadrul acestei școli sunt înscriși 129 de elevi, din care un număr de 74 elevi de etnie romă.

5.5.2. La Grădinița cu Program Normal Cidreag sunt înscriși un număr de 61 de preșcolari din care un număr de 44 de etnie romă. Cu excepția grupei mici celelalte grupe și clase sunt mixte. Grupa mică funcționează cu 17 copii de etnie romă. Părinții au cerut ca acești copii să rămână la grădinița situată în apropierea comunității romă. Cererea a fost motivată și semnată de cei 17 părinți. Pentru acești copii săptămânal se organizează activități comune cu grupele de la grădinița din școală.

5.5.3. La celelalte grupe și clase activitățile sunt organizate zilnic în comun. Aceste activități sunt organizate în așa fel ca orice fenomen de segregare să fie eliminat. Organigrama claselor au responsabili de toate etniile existente în școală. În comitetul cetățenesc de părinți pe nivel de clase și școală au fost aleși și părinți de etnie romă.

5.5.4. De asemenea, pentru înlăturarea oricărui fenomen de segregare școala a luat următoarele măsuri de desegregare: a fost lansat programul „Șansa a doua” la nivelul învățământului secundar inferior cu un număr de 11 participanți, cu termen permanent, programa prelungită „Școala de după școală”, precum și organizarea de activități cu grupa mică din comunitate.

Susținerile Grădiniței cu Program Normal Dorolț

5.6.1. La Grădinița cu Program Normal Dorolț sunt trei grupe de copii; una de secție română cu 15 copii înscriși, două grupe de secție maghiară:

- nivelul I, cu 24 copii, din care 21 de copii de naționalitate maghiară, 1 copil de naționalitate română și 2 copii de etnie romă ;

- nivelul II, cu 20 de copii, din care 16 copii de naționalitate maghiară și 4 copii romi.

5.6.2. În cadrul activităților instructiv-educative toți copiii au posibilitatea de a participa activ la toate activitățile comune și la jocuri libere, creative.

5.6.3. Conducerea GPN Dorolț susține că a lansat un program educațional, având ca titlu „Grădinița primitoare”, în care sunt cuprinși nu numai copiii, ci și părinții acestora.

5.6.4. De asemenea GPN Dorolț a depus la dosar un plan de măsuri privind Planul de Desegregare, pe anii 2007-2008.

Sușinerile Școlii cu clasele I-VIII Terebești

5.7.1. La Grădinița cu Program Normal Terebești sunt înscriși 25 de copii de vârstă preșcolară.

5.7.2. Componența pe etnii este următoarea: 14 copii de etnie romă, 11 copii de naționalitate română. Grădinița cu Program Normal Terebești susține că există și o grupă combinată de copii formată din 7 copii de 6 ani, 10 copii de 5 ani, 5 copii de 4 ani și 3 copii de 3 ani, iar educatoarea are studii medii și este în curs de calificare.

5.7.3. De asemenea, Grădinița cu Program Normal Terebești a depus la dosar un raport detaliat privind situația segregării și măsurile de desegregare.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci **când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă**. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă **„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă** (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Suede, parag.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, parag.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

6.2. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv**. (vezi Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zuccheri and others, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 Jippes and others 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 oara.91)

6.3. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau

preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

6.4. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoge sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate. (22 octombrie 1996 *Stubbings et autres c/Royaume-Uni*, parag.75)

6.5. În cauza dedusă soluționării trebuie să luăm act de faptul că educația reprezintă unul din elementele fundamentale ale unei societăți democratice, având în vedere și faptul că aceasta trebuie să urmărească deplina dezvoltare a personalității umane cât și întărirea respectului, a înțelegerii, a toleranței, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

6.6. **Convenția privind lupta împotriva discriminării în domeniul învățământului** (Adoptata de Conferința generală a UNESCO, la Paris, 14 decembrie 1960, intrată în vigoare la 22 mai 1962, conform dispozițiilor art.14; Romania a ratificat Convenția la 20 aprilie 1964 prin Decretul nr. 149, partea I, din 20 aprilie 1964, publicat în Buletinul Oficial, nr. 5 din 20 aprilie 1964) reprezintă instrumentul internațional care interzice în mod expres segregarea în educație. Astfel, în **Art. 1** al Convenției se statuează că **prin discriminare se înțelege orice distincție, excludere, limitare sau preferință care, întemeiată pe rasă, culoare,[...], origine națională sau socială, [...] are ca scop sau ca efect suprimarea sau alterarea egalității de tratament în ceea ce privește învățământul și mai ales:** a) înlăturarea unei persoane sau unui grup de la accesul la diverse tipuri sau grade de învățământ; b) limitarea la un nivel inferior a educației unei persoane sau a unui grup; c) **instituirea sau menținerea unor sisteme sau instituții de învățământ separate pentru persoane sau grupuri, plasarea unei persoane sau grup într-o situație incompatibilă cu demnitatea umană.**

6.7. **Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială** (Romania a aderat la Convenție la 14 iulie 1970 prin Decretul nr.345, publicat în "Buletinul Oficial al Romaniei", partea I, nr.92 din 28 iulie 1970.) Art.3 prevede ca **"statele părți condamnă în special segregarea rasială...și se angajează sa prevină, să interzică și să elimine pe teritoriile ținând de jurisdicția lor toate practicile de aceasta natură."** **Comitetul privind Eliminarea Discriminării Rasiale** în Recomandarea Generală XIX (Sesiunea 47, 1995) privind articolul 3 al Convenției în care se condamnă segregarea rasială "1. atrage atenția Statelor Parte în privința formulării textului articolului 3, prin care Statele **se angajează să prevină, să interzică și să combată toate practicile de segregare rasială** 2. Comitetul consideră că obligația de a combate toate

practicile de această natură include obligația de a eradica consecințele unor astfel de practici adoptate sau tolerate de Guvernele anterioare în cadrul statelor sau impuse prin forța din afara statelor.

6.8. De asemenea, în analiza speței deduse soluționării trebuie să ne raportăm la instituțiile internaționale, care, în materia interzicerii segregării în educație a copiilor romi au formulat recomandări statelor în vederea dispunerii de măsuri corespunzătoare, pentru a elimina efectele discriminării în educație față de copii romi. În acest sens, Colegiul Director ia act de **Recomandarea Generala XXVII privind discriminarea față de romi**, adoptată de Comitetul privind Eliminarea Discriminării Rasiale care indică statelor membre: "18. **Să prevină și să evite cât de mult posibil segregarea elevilor romi**, și să mențină în același timp deschisă posibilitatea educației bilingve ori în limba maternă; în acest sens, să încerce să ridice calitatea educației în toate școlile și nivelul rezultatelor în școli pentru comunitatea minoritară, să recruteze în cadrul corpului didactic persoane din rândurile comunităților de romi și să promoveze educația interculturală".

Recomandarea nr.4/2000 cu privire la educația copiilor romi din Europa, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei recomandă ca: „10. Statele membre **să se asigure de faptul că realizarea unei programe separate nu va duce la crearea unor clase separate**”.

Recomandarea de Politică generală nr. 3 privind combaterea rasismului și intoleranței față de romi, adoptată de Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței recomandă ca statele membre ale Consiliului Europei "**să combată ferm orice formă de segregare școlară față de copiii romi și să le asigure egalitatea efectivă a accesului la educație**"

Rezoluția Parlamentului European P6_TA (2005) 0151 privind situația romilor în Uniunea Europeană prin pct. 15. "se adresează Statelor Membre **unde copii romi sunt segregati în școli speciale pentru persoane cu dizabilități mentale sau plasați în clase separate pentru a adopta programe de desegregare într-o perioadă predeterminată de timp**, pentru a asigura astfel accesul liber la o educație de calitate pentru copii romi și pentru a preveni creșterea sentimentelor anti-romă în rândul școlariiilor".

6.9. Luând act de aceste principii fundamentale în materia educației, și în special a educației asigurate copiilor romi, raportat la obiectul petiției, constatăm că, astfel cum rezultă din probele aflate la dosar, Inspectoratul Școlar al Județului Satu Mare a avea cunostință de Notificarea nr. 29323/20.04.2004 emisă de Ministerul Educației și Cercetării prin Cabinetul Secretarului de Stat pentru Învățământul Preuniversitar. (vezi în acest sens infra parag. 5.1.1.)

6.10. Potrivit Notificării Nr. 29323/20.04.2004 emise de Ministerul Educației și Cercetării prin Cabinetul Secretarului de Stat pentru Învățământul Preuniversitar, în vederea aplicării în totalitate a Convenției Internaționale privind Eliminarea Tuturor Formelor de Discriminare Rasială, a Convenției Națiunilor Unite privind Drepturile Copilului și a prevederilor din Convenția UNESCO privind Discriminarea în Educație, Ministerul Educației și Cercetării **interzice formarea grupelor în învățământul preșcolar, precum și a claselor I și a V-a,**

cuprinzând exclusiv sau preponderent elevi romi. Acest tip de organizare a grupelor/ claselor, indiferent de motivele invocate, constituie forme de segregare.

6.11. Notificarea nr. 29323/20.04.2004 prevede expresis verbis că „**Segregarea este o formă gravă de discriminare.** În cadrul sistemului educațional, **cu excepția școlilor/claselor cu predarea tuturor disciplinelor în limba romani**, segregarea constă în separarea fizică, intenționată sau neintenționată, a copiilor rromi de restul copiilor în școli, clase, clădiri și alte facilități, astfel încât numărul copiilor romi față de cei neromi este disproporționat de mare în raport cu procentul pe care copiii romi de vârstă școlară îl reprezintă din totalul populației de vârstă școlară în respectiva unitate administrativ teritorială. Segregarea are drept consecință accesul inegal al copiilor la o educație de calitate. Separarea în grădinițe și școli conduce invariabil la o calitate a educației inferioară celei oferite în grupele, clasele sau școlile cu o altă majoritate etnică a populației școlare”.

În același sens se prevede că **“Menținerea separării în educație pe criteriile etnice are efecte negative atât pentru romi cât și pentru societatea românească în ansamblu.** În școlile cu populație formată preponderent din rromi sau în clasele formate numai din elevi rromi s-au identificat următoarele caracteristici: menținerea prejudecăților la nivelul populației majoritare și al romilor, sentimentul de inferioritate la copiii rromi, număr insuficient al cadrelor didactice calificate, fluctuația cadrelor didactice, incapacitatea de a pregăti elevii la un nivel care să asigure succesul școlar, rata ridicată a neșcolarizării și a abandonului școlar etc. Pe de altă parte, este cunoscut și demonstrat că includerea copiilor în clase mixte din punct de vedere etnic și cultural contribuie la cunoașterea și acceptarea diferențelor etnice și culturale, la toleranță și, totodată, favorizează succesul școlar”.

6.12. De asemenea, în Notificare se precizează că **“Inspectoratele școlare vor analiza situația tuturor școlilor în care numărul copiilor rromi față de cei neromi este disproporționat** de mare în raport cu procentul pe care copiii rromi de vârstă școlară îl reprezintă în totalul populației de vârstă școlară din respectiva unitate administrativ - teritorială și **vor iniția un plan de măsuri care urmărește eradicarea segregării**”, respectiv **“Pentru clasele a II-a, a III-a, a IV-a, a VI-a, a VII-a și a VIII-a, precum și pentru clasele a IX-a – a XII-a, care au populație școlară formată exclusiv sau preponderent din elevi rromi, școlile vor analiza situația în fiecare caz în parte și vor elabora și implementa un plan de măsuri adecvate”.**

6.13. Pornind de la premisa cunoașterii prevederilor Notificării nr. 29323/20.04.2004 de către Inspectorat și implicit de instituțiile menționate în nota de autosesizare, a raportului prezentat de Inspectoratul județean și a datelor prezentate de grădinițele și școlile în speța, precum și de raportul de investigație depus la dosar, Colegiul reține că părțile nu contestă faptul că anumite situații au determinat împrejurări de natură a circumstanța o separare de facto a copiilor rromi, ce s-a perpetuat în timp. Astfel cum rezultă din înscrierile și rapoartele depuse la dosar, spre exemplu, una din grădinițele din Acâș este frecventată de 15 copii de etnie romă, fiind localizată în comunitatea romilor. Similar, grădinița cu program normal din Cidreag/Porumbești este situată în centrul comunității de

romi vorbitori de limba romani. Spre deosebire de aceste situații, grădinița cu program normal din Dorolț sau comuna Terebești este situată la o distanță mare de comunitatea romilor ceea ce a determinat, în opinia Inspectoratului, numărul redus al înscrierilor copiilor romi în aceste locații.

6.14. Astfel cum a statuat în jurisprudența sa, aplicabil în prezenta cauză dedusă soluționării, Colegiul Director este de opinie că efectul constituirii unor școli, clase sau grupe exclusiv cu copii romi, menținerea acestora ori mutarea compactă dintr-o locație în alta, în aceeași compoziție, sub aspectul apartenenței etnice, dă naștere circumstanței concretizate într-un tratament diferit, care întrunește elementul constitutiv al faptei prevăzute de art.2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000, republicată și care se materializează într-o plasare separată a copiilor romi constituiți fie în școli distincte, clase distincte sau grupe distincte, ceea ce echivalează practic cu segregarea acestora. O atare situație de segregare aduce atingere dreptului la educație al copiilor copii și în mod direct demnității personale.

6.15. Dincolo de aceste considerente, în raport cu speța dedusă soluționării, Colegiul Director ia act de faptul că instituțiile de învățământ și în special Inspectoratul Județean Școlar au depus diligențele necesare pentru a implementa măsuri de desegregare în vederea asigurării egalității de șanse între copii, indiferent de apartenența etnică. Colegiul este de opinie că în speță, nu se poate reține că autoritățile școlare au vizat aplicarea unui tratament diferit, dimpotrivă, luându-se act că au fost adoptate și implementate măsuri concrete de desegregare, însă trebuie precizat că aceste măsuri pornesc de la prezumția că efectele separării copiilor pe criteriul etniei pot conduce la segregare, ceea ce constituie, în ultimă instanță, o formă de discriminare.

6.16. Colegiul Director nu poate face abstracție de faptul că în anumite situații părinții copiilor romi preferă înscrierea copiilor în instituțiile de învățământ plasate în cadrul comunității de romi spre deosebire de cele constituite la distanțe apreciabile de comunitate (vezi grădinița din Acâș, grădinița din Cidreag/Porumbești), la grădinițe cu program prelungit spre deosebire de cele cu program normal, datorită resurselor financiare limitate (vezi grădinița din Ardud) ori în grupe speciale, datorită alocării de supliment de hrană pentru copii. (vezi grădinița din Apa) Față de aceste aspecte însă, Colegiul este de opinie, că într-adevăr, în analiza situațiilor concrete, de la caz la caz, trebuie avute în vedere aspectele particulare și interesele elevilor precum și ale părinților însă acestea trebuie raportate concomitent la principiile fundamentale ale drepturilor omului și libertăților fundamentale, în special din perspectiva procesului educativ oferit unor copii, precum cei aparținând minorității rome, astfel încât să se realizeze un just echilibru între interesele școlii și interesele copiilor, inclusiv sub aspectul prevenirii unor posibile efecte discriminatorii asupra acestora.

6.17. Pe de altă parte, din susținerile părților, din analiza înscrisurilor depuse la dosar, rapoartele inspectoratului școlar, rapoartele grădinițelor, fotografiile, materiale pe suport compact-disc, statistici și informații suplimentare precum și raportul de investigație al C.N.C.D., Colegiul Director observă că autoritățile școlare au întreprins activități de desegregare, pornind de la situațiile pe care le-au constatat și au întreprins acțiuni în scopul de a asigura remediarea

disproporțiilor înregistrate prin care să prevină și să evite cât de mult posibil segregarea copiilor romi și să le asigure egalitatea efectivă a accesului la educație.

6.18. Colegiul Director constată că importanța combaterii segregării în educație a copiilor rromi a fost reiterată dar, în special, întărită prin acțiunile Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului care a adoptat **Ordinul nr. 1.540 din 19 iulie 2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor rromi și aprobarea Metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi**, publicat în Monitorul Oficial nr.692 din 11.10.2007. Potrivit art. 1 ordinul „are ca obiectiv **prevenirea, interzicerea și eliminarea segregării, văzută ca formă gravă de discriminare, cu consecințe negative asupra accesului egal al copiilor la o educație de calitate.** (2) Pentru atingerea acestui obiectiv **se interzice, începând cu anul școlar 2007-2008, formarea claselor I și a V-a segregate, având preponderent sau numai elevi romi.** (3) Prevenirea și eliminarea segregării școlare se fac în conformitate cu Metodologia pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor rromi, prevăzută în anexa nr. 1 care face parte integrantă din prezentul ordin”.

6.19. În acest sens, Colegiul Director consideră că este necesar a recomanda Inspectoratului Școlar al Județului Satu Mare precum și instituțiilor școlare ce fac obiectul prezentei cauze, de a depune în continuare diligențele necesare în vederea prevenirii și combaterii segregării școlare pe criteriul apartenenței etnice, inclusiv prin implementarea prevederilor Ordinului nr. 1.540 din 19 iulie 2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea Metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Separarea de facto a copiilor romi în grădinițele din Acâș, Arduș, Cidreag/Porumbesti, Școala din Petea, reprezintă forme de discriminare în sensul art. 2 alin.1 din Ordonanța de Guvern nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată însă în raport de situația dată se constată că au fost elaborate și implementate planuri și măsuri de desegregare pentru a se asigura egalitatea deplină și de oportunități a copiilor romi în accesul la educație.

2. Recomandă Inspectoratului Școlar al Județului Satu Mare și Grădiniței din comuna Acâș, Grădinița din Orașul Arduș, Grădinița din comuna Apa, Școala cu clasele I-VIII și Grădinița din localitatea Cidreag, Grădinița din comuna Dorolț, Grădinița din localitatea Terebești să depună în continuare diligențele necesare

în vederea prevenirii și eliminării segregării școlare, prin măsuri și mijloace adecvate situațiilor date, inclusiv prin aplicarea Ordinului nr. 1.540 din 19 iulie 2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea Metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi.

3. Clasarea dosarului

4. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte;

5. O copie a hotărârii se va transmite Inspectoratului Școlar al Județului Satu Mare, ³Grădinița din comuna Acâș cu sediul în str. Mihăeni, nr.402, comuna Acâș, județul Satu Mare, ⁴Grădinița din Orașul Ardud cu sediul în str. Ștefan cel Mare, nr.64, Ardud, județul Satu Mare, ⁴Grădinița din comuna Apa cu sediul în str. Principală, nr.42, comuna Apa, județul Satu Mare, ⁵Școala cu clasele I-VIII și grădinița din localitatea Cidreag cu sediul în comuna Porumbești, județul Satu Mare, ⁶Grădinița din comuna Dorolț cu sediul în str. Principală, nr. 3, Dorolț, județul Satu Mare, ⁷Grădinița din localitatea Terebești cu sediul în str. Principală, nr. 50, comuna Apa, județul Satu Mare.

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Președinte

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

IONIȚĂ GHEORGHE – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

TRUINEA PAULA ROXANA – Membru

Red. G.D., Tehnored. A.P., 7 exemp.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.